

Συνέδριο προς τιμήν των μαρτύρων στη Σικελία
(30/01/2012)

**Αναφορά των πεπραγμένων
του Διορθοδόξου Μοναστικού Συνεδρίου
στη Γιαμπλέντσα της Πολωνίας**

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Αρχιερείς,

Διά του παρόντος, ευσεβάστως και καθηκόντως, επιθυμώ να εκθέσω προς Υμάς τα πεπραγμένα του Διορθοδόξου Μοναστικού Συνεδρίου, το οποίον διοργανώθη υπό της Αυτοκεφάλου Ορθοδόξου Εκκλησίας της Πολωνίας και εις το οποίον τιμητικώς μας ανετέθη η εκπροσώπησης της Αγιοτάτης Εκκλησίας της Ελλάδος.

Το Συνέδριον έλαβε χώραν εις την Ιεράν και Σταυροπηγιακήν Μονήν του Αγίου Ονουφρίου (15ου αιώνας) εις την Γιαμπλέντσα. Συμμετείχον τεσαράκοντα περίπου μοναχοί και μοναχαί εκ των Ιερών Μονών της Πολωνίας, ενώ εκπροσώπους απέστειλον, εκτός της Εκκλησίας της Ελλάδος, και αι Ορθόδοξοι Εκκλησίαι: α. της Ρωσσίας (ιερομόναχοι Πέτρος Ερισάλωφ και Ιάκωβος Τουτίκωφ, εκ της Ιεράς Μονής Νοβοσπάσκυ, Μόσχας) και β. της Ρουμανίας (ιερομόναχοι Μακάριος Ντραγκόκι και Πολύκαρπος Χουτουλέσκου, εκ της Ιεράς Μονής Ράντου – Βόντα, Βουκουρεστίου). Παρέστη επίσης και ο μοναχός Σέργιος εκ της ρωσικής Ιεράς Μονής Αγίου Τύχωνος των Η.Π.Α. ο μικρός αριθμός των συνέδρων έδωσε την δυνατότητα ανταλλαγής απόψεων και διεξαγωγής γονίμου διαλόγου εντός ανέτου και αδελφικής ατμοσφαιρας.

Ο Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας και πάσης Πολωνίας, κ.κ. Σάββας, ηυλόγησε δια της σεπτής του παρουσίας το Συνέδριον και παρηκολούθησεν ανελλιπώς όλας τας συνεδρίας αυτού. Εις την προσφώνησί του, αφού ηυχάριστησε τους εκπροσώπους των Ορθοδόξων Εκκλησιών, τόνισε, μεταξύ των άλλων, και τα εξής : «... Εμείς, σήμερα, συνεχίζουμε το έργο της αναπτύξεως του μοναχισμού στην Εκκλησία μας, γνωρίζοντας ότι χωρίς τα μοναστήρια δεν είναι δυνατόν να διασφαλισθή η πληρότητα της εκκλησιαστικής ζωής. Σήμερα στην Πολωνική Εκκλησία λειτουργούν επτά μοναστήρια, ανδρικά και γυναικεία. Και κάθε χρόνο διοργανώνεται σύναξη των μοναζόντων, στην οποία συζητούνται, στην οποία συζητούνται καυτά προβλήματα της μοναχικής ζωής...».

Το αναλυτικόν πρόγραμμα του Συνεδρίου (συνεδρίαι-λατρευτικά συνάξεις- ξεναγήσεις) επισυνάπτεται εις το τέλος του παρόντος.

Σχετικώς με τα συμπεράσματα του Συνεδρίου σημειώνομε τα εξής τρία σημεία:

Α. Ένα πρόβλημα, το οποίον αντιμετωπίζουν όλαι αι Ορθόδοξοι Εκκλησίαι, είναι η εκκοσμίκευσις και η υποτονική πνευματικότης των υποψηφίων μοναχών, καθ' όσον ούτοι επηρεάζονται εκ του γενικού πνεύματος της συγχρόνου κοινωνίας και το οποίον διαμορφώνεται και επιβάλλεται, κατ' εξοχήν, εκ των μέσων μαζικής ενημερώσεως. Έτσι οι σημερινοί δόκιμοι προσέρχονται εις τας Ιεράς Μονάς, φέροντες μεθ' εαυτών τα στίγματα της εποχής μας (φιλαυτία, ευδαιμονισμός, φυγοπονία, ορθολογισμός, ισχυρογνωμοσύνη, κριτική διάθεση κ.α) και ως εκ τούτου, δυσκολεύονται να εγκολλωθούν το γνήσιον μοναχικόν και ασκητικόν φρόνημα, το οποίον μας παρέδωσαν οι άγιοι Πατέρες.

Ανέφερε χαρακτηριστικώς η Γερόντισσα Ερμιόνη, Καθηγουμένη της Ιεράς Μονής Γκραμπάρκα: «Σήμερα, ξεχνούν οι μοναχές 'το ενός έστι χρεία' και ασχολούνται 'περί πολλών' επικρατεί το ίδιον θέλημα με το πρόσχημα διαφόρων απαιτητών εργασιών. Υπάρχουν παραδείγματα αδελφών, που θέλουν να ταξιδέψουν στο εξωτερικό, προκειμένου να μάθουν ξένες γλώσσες ή να μελετήσουν αρχαίες εκκλησιαστικές παραδόσεις. Άλλες επιθυμούν να έχουν προσωπικό κινητό τηλέφωνο, για να επικοινωνούν εύκολα με την οικογενειά τους. Και κάποιες άλλες επιδιώκουν την οικονομική τους αυτάρκεια, ώστε να κινούνται ελεύθερα. Τέλος, υπάρχουν και μοναχές ανυποψίαστες για τις αρετές της υπακοής και της υπομονής, οι οποίες αλλάζουν συνεχώς μοναστήρια (περπατάρισες)».

Β. Αι Ιεραὶ Μοναὶ εἰς τὰς πρώην κομμουνιστικὰς χώρας ἀντιμετωπίζουν ὄξυ οικονομικὸ πρόβλημα. Καθὼς τὰ αθεϊστικὰ καθεστῶτα τὰς εἶχον καταστρέψει ἢ μετατρέψει εἰς ἐργοτάξια καὶ ἀποθήκας, ἀπαιτοῦνται τῶρα κολοσσιαία ποσά, προκειμένου νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν προηγούμενὴν τοὺς μορφήν. Πηγὴ βοήθειας εἶναι καὶ οἱ προσκυνηταί, πρὸς τοὺς ὁποίους, ὁμῶς, σημειώνονται πολλαὶ παραχωρήσεις, εἰς βάρος τῆς μοναχικῆς ζωῆς, ὡς καὶ εἰς ἡμᾶς πολλάκις.

Ἀνέφερε πάλι, ἡ Γερόντισσα Ἑρμιόνη: «Μία ἀπὸ τὶς ευαίσθητες πλευρὰς τῶν μοναστηριῶν μας εἶναι καὶ τὸ οικονομικόν, ἀφοῦ ὅλα σχεδὸν χρειάζονται ἐπισκευὰς καὶ οἰκοδομὰς. Τὰ περισσότερα λύνουν τὸ πρόβλημα αὐτό, καταφεύγοντας σὲ χορηγούς- δωρητὰς. Ἐτσι, ὁμῶς, υποχρεώνονται τὰ μοναστήρια νὰ δέχονται τὶς συχνὰς ἐπισκέψεις τῶν ευεργετῶν τοὺς, μετὰ τὴν συνεπαγόμενη φιλοξενία (τραπεζώματα κ.α.), ποὺ φέρνει τὶς μοναχὰς σὲ ἐπαφὴ μετὰ τὸν κόσμον καὶ προκαλεῖ περισπασμούς, ἐρωτήματα καὶ προβληματισμούς».

Γ. Τὸ διοικητικὸν σύστημα τῶν Ἱερῶν Μονῶν εἰς τὰς σλαβικὰς χώρας χωλαίνει. Ὅπως εἶναι γνωστὸν, ὁ ἡγούμενος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δὲν ἐκλέγεται ὑπὸ τῆς μοναστικῆς ἀδελφότητος, ἀλλὰ διορίζεται ἀπὸ τὸν ἀντίστοιχον Μητροπολίτην ἢ Ἐπίσκοπον. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν πνευματικὸν πατέρα ἐκάστης Μονῆς. Τοιοῦτοτρόπος, ὁμῶς, ἡ πνευματικὴ σχέσις καὶ ὁ ψυχικὸς σύνδεσμος μετὰ τὸν ὑποτακτικὸν καὶ Γέροντος καταργούνται. Ὁ Γέροντας (ἡγούμενος) εἶναι ἀπλῶς διοικητικὸν πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀνα πάσαν στιγμὴν μετατίθεται καὶ παύεται. Κάθε μοναχὸς δύναται νὰ ἐπιλέγῃ οἰονδήποτε πνευματικὸν ἐπιθυμεί, ἀνεὺ τῆς οὐσιαστικῆς μοναχικῆς ἀναφορᾶς καὶ ὑπακοῆς, καλλιεργώντας ἔτσι τὸ ἴδιον θέλημα μετὰ ὅλας τὰς ἐπιζημίους συνεπειὰς τοῦ.

Ἐν κατακλείδι, θὰ ἠθέλα νὰ ἀναφέρω, πὼς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ, μετὰ τὰς παρεμβάσεις μας καὶ τὴν εἰσηγήσίν μας, προσπαθήσαμε νὰ παρουσιάσωμεν τὸν γνήσιον παραδοσιακὸν μοναχισμόν, ὁ ὁποῖος ἐπικρατεῖ ἐν τῇ Ἑλλάδι καὶ διεσώθη χάρις εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, τὸ ὁποῖόν ἐπὶ χίλια καὶ πλέον ἔτη διαφυλάσσει ἀνόθευτον τὴν μοναχικὴν τάξιν καὶ ζωὴν. Τοῦτο προεκάλεσε τὸ ἐντονὸν ἐνδιαφέρον τῶν ἀδελφῶν συνέδρων, ἰδίως τῶν μοναζουσῶν, τὸ ὁποῖόν ἐξεδηλώθη μετὰ βροχίην ἐρωτήσεων καὶ περαιτέρω συζητήσεων, εἰς ἰδιαιτέρας ἐκτὸς προγράμματος συνάξεις.

Τέλος ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ Μοναχισμὸς εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας ἀποτελεῖται ἐκ νέων εἰς ἡλικίαν ἀνθρώπων, μηδαμῶς ἐξαιρουμένων καὶ τῶν Καθηγουμένων, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται μοναχικῆς πείρας. Ὡστόσο ἡ καλὴ προαίρεσις τῶν νέων μοναχῶν καὶ ἡ χάρις τοῦ Παρακλήτου, «ἡ πάντοτε τὰ ἀσθενῆ θεραπεύουσα καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦσα» θὰ ἀποδώσῃ καρπούς, πρὸς ὄφελος τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Μετὰ σεβασμοῦ βαθυτάτου,
Ὁ Καθηγούμενος τῆς Ἱεράς Μονῆς Παρακλήτου
Ἀρχιμ. Τιμόθεος